

Pomhaj Bóh!

Sy-li spěval,
Pilne dělat,
Strowja ēe
Swójny statek
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pák swérny
Přez spar merný
Cerstwosé da.

Njech ty spěval
Swérne dělaš
Wśedne dny;
Dzén pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebes mana
Njech ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřeš ēe.

Sserbske njedželske lopjeno.

W Budyschinje, 6. julijsa 1924.

Cížke a našlak Gsmolerjez knihicízchcerne a knihańje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wuhadza lózdu žobotu a płaże na mězaz 10 slohach pjenježlow.

Na 3. njedž. vo ſw. Trojizb.

1. Mojs. 1, 26. 27.

To je wulki wokonik we roswiwanju džescza, hdvž přeni krócz wo ſebi praji: ja! Dotal je wo ſebi jako wo zujym ręczako, njeje wjedžalo, ſo tu je, runjež tu tola bě; nětko ſo žamostatne, ſwobodne czuje. Tuta ſebjewědomoſc̄ čłowjeka wyske wschitkých druhich stworjenjow wusběhnje; pſchetož žane ſ nich njerě, ſo tu je, jeniczki čłowjek to wě. Czim bóle paſ ſe roſom wuwije, czim njenje ſo čłowjek ſ tej wěſtoſežu ſpoļoji: ja tu ſzym. Wón by njenje ſo čłowjek ſ tej wěſtoſežu ſpoļoji: ja tu ſzym? Schtóž na tuto praschenje njeje wotmówjenja pytał, je na niſkim ſhodzeniu poſnačež ſtejo wostał. Je dža ezi viho jene, ſa eže ſwoje žiwe njeje naſch: hacž je pſches ſlepz p'chipad b'ez někaſkeho wotpohlada a ſaměra naſtało abo pſches njeinatu móz, kotař je cze do tuteho ſweta, tak rjez, moržnyła, — abo hacž je ezi wot wychſeje mudroſc̄ ſ wěſteho wotpohlada ſa wypoki ſaměr date? Zhe hinač tola ſwoje žiwe njeje wobhladujesč a naſožujesč, hdvž ſebi paſ to paſ tamne myſlisč.

Wuczeni ſu poſpytowali, ſe ſwojego roſoma to praschenje roſjaſnicz: ſ polnej wěſtoſeži žadyn ſ nich njeje dōſchoſ. Kaf hluhoko a jaſnje nam naſch text to potajnſtwo wukladuje: Bóh je čłowjeka ſtworil a kraſnje wuhotowal.

1. Je wulki wokonik we ſtworjenju ſweta, jako Bóh džesche: ſtworimy čłowjeka! ſwětlo ſo hižom blyſczeži, wody ſhumia, ſe ſemje trawa, ſele a ſchtony roſtu, twjerdzina je ſe ſkózom, měſaczkom a hrěſdam debjena, powětr, woda a ſemja ſo mjerwi, ſ ptakami, rybami a ſwérjatami, — ale tón, ſa kotrehož je to wschitko ſtworjene, tu hiſczeje njeje, tón hiſczeje pobradhuje, ſa

kotrehož ſtworjene je ſemja poſtajene měſtno. Krala, kotremuž moja wſchitke druhe ſtworjenja ſkužiež, profetu, kotrež ma ſ teſmacžerjom ſa zylu němu ſtworbu býž, měſchnika, kotrež na ſemi ſtworiceželj modlitwu a džakowanje wopruje, njemóže paſ ſemja ſama ſe ſebje plodziež, kaž je dotal, wot Bóha woplodnijena, žiwe ſwérjata, ſkót a waki pſchinjeſla. Ně, ſtworjenje čłowjeka je Bóži žamſny, woſebithy, nepaſzredny ſutk. Tso modlo, poſni ſpodžiwanja a woſzaſlowanja ſteja pſched Bohom jeho jandželjo a ržakaja na te ſtworjenje, kotrež ma nětko ſ Božej wſchewomózneje ruky wuńcz. Na majestotne waſchnje trojeniežki Bóh ſam ſe ſobu miradžuje: ſtworimy čłowjeka! A Bóh ſtwori čłowjeka.

Dwoje manu pſchi ſtworjenju čłowjeka roſdželiež: ſtworjenje čžela ſ procha ſemje, a ſadunjenje Božeho žiweho ducha do čžela, kotrež ſo ſ čželom ſjednocži a jako duch a w nim bydli. Tak čłowjek ſe wſchitkimi druhimi ſtworjenjem ſromadu wiſzy, je cze do wychſeje mudroſc̄ ſ wěſteho wotpohlada ſa wypoki ſaměr date? Žhe hinač tola ſwoje žiwe ſwobadzajesč a naſožujesč, kaf kotrehož je Bóh čłowjeka ſtworil; wón je ſ jeho ruda.

2. A kaf kraſnje je Bóh čłowjeka wuhotowal! Wón ſtwori jeho ſebi ſ padobnoſcži. Schto chze to prajiež? Jeho žiwe njeje je ſtajny, pſches žadyn hrěch ſmuczeny wotkad ſ Bohom, je poſna

pschesjenosć s nim. Drje hiščeže njeje w dōzrawjenej živjatoſezi a dokonjanjeſezi; tu móžesche hafle dozpiez psches wutrajnosć w pruhowanjach a ſpytowanjach, kiž mějachu jemu pschińc; ale džecaza njewinoſć jeho psichi, s džakownej luboſću s živojemu ſtworiczeſej ſhlađuje, s kótrymž w najkruczim a najpscheczelniſhim towarzſtwje ſteji.

Dofelž bě pak s Bohom pschesjene, bě tež w prawej pschesjenosći ſam ſe žobu. Šak ſu tola něčiſche člowſke džeczi ſame w ſebi tak roſcheczepjene a roſtorhane! Roſkora a njejednoti jím ſmutſkny mér kaſy. Chze-li mérne wobmyſlenje tón puež hicž, chze klepá, wot ſlych požadaniow wabjena wola tamón; kaſa-li jaſny ſmutſkowny hlož: Czin throble, to czi ničo njeschkodži! Tuta roſkora je do člowjeka pschiſtla, dofelž je psches hřech prawe ſtejiſchežo ſaſkad w Bohu, ſhubil. Haj, tež cželo a duſcha w prawej pschimérje mjes žobu ſtejeſchtej. Cželo bě křmaný a pschichodny naſtrój duſche, bjes klaboſćow, khorocſow a boſoſćow, kotrež ſu dženža dřchi husto s čežkim ſadžemkom. A budžiſche-li člowjek tajfi wostał, ſakſiž běſche i Božje ruki wuſhol, njebý tež cželo ſmjerče woſlađalo, ale ſtajnje wot njemjerneje duſche wobknežene bylo, by ſo s nježmijertnoſti pscheſraſnilo.

A Božej podobnoſci ſtworjeny je člowjek tež s knjeſom nad ſemju. „Wſchitko ſy pod jeho nohi podat”, 8. psalm praſi. Wón móže dživje ſtwrjata ſkludžicž, ſo do hlubitu podokopów deſe puſhečicž a ſ klin ſemje kubla wuryž, psches mózne naſypu a wyrzke haczenja morju pschiſtaſež: hač dotal a niz dale! Móže potajne mozy ſtwórby žwojej woli podcžižnycž a do žwojeje žlužby nucžicž.

Ale ſm dha hiſcheže tajzy, ſakfehož je Bóh přenjeho člowjeka ſtworil a muhotowal? Ach, runamý ſo žynej nadobneho, čeſtneho ſemjana, kotrenuž ſo fruta ruča žwérneho nana wjazy njeſpodobqčhe. Tehodla je ſtarjiffi dom wopuſhčiſt, w towarſtwje a ſwjeſelenjach najmažniſich werschtow žwoje ſbože pytał a je nětko je wſchelakini wopluskaſi womosany we blóče a hanbje živy. Je tam žwoje ſbože namakał? Cžehodla dha w ſtróžhnych woſomikach jeho myſle wróčo džeja na ſbožowne čažy w starjiffim domje? Eſtu te na wěczne ſhubjene? Jenož khubne ſbytki žwojeje něhdusiſcheje podobnoſce na Boha ma člowjek ſ pschiroyd hiſcheže na ſebi; ale Jeſus Křyſtus, kiž je jažnoſć Božej krafnoſće a podobnoſez jeho byča, je ju nam ſaſo dobył. Tuž „ſkleczež ſo stareho člowjeka ſ jeho ſtukami a woſlečzež ſo teho nowego, kiž ſo menowi ſ pôlnaczu po podobnoſeſti teho, kiž jeho je ſtworil (Kol. 3, 9, 10.)“. Hamjeń. M. w Hr.

Šak pruhujemy duchow, hač ſu wot Boha?

„Njewěrcze kózdemu duchu, ale ſpytajeſe tych duchow, hač ſu wot Boha; pschetož wjele faſchnych proſetow je wuſhlo do žweta“, taſ ſapochtol Jan hiſcheſzanow žwojeho čaſza napomina (1. Jana 4, 1). Njeplaeži to ſłowo tež nam? Wſchelazý ſektarjo ſpytoju ſo do naſchich woſadow ſacziſchežecž, a bohužel je ſo něfotryžbili wot nich ſaſlepicž a ſatojaſcž dał, ſo je ſo wot žwojeje maczerje, evangeliſto-lutherſteje zprkwiſe, wotwobrocſit. Schtóż je tu krocžel hižom čzinił, temu je ſežežka ſ jeho bluda wupomhač. Ale temu, kotrež hiſcheže njewěſty tam a ſemi ſhabla, hač ma wuežbje tutych nowotarjow pschihiſloſowacž abo pschi žwojej dotalnej wérje wostačž, pschiwolam: pruhuj tych duchow, hač njeſku faſchni proſetojo! So bychmy tajke pruhowanje prawje wuwjeſcž móhli, nam žw. Jan prawu měru poſtečza, po kotrež maný jich pruhowacž, a ta dwojaku, ſ prenja: „Kózdy duch, kiž njeponaje, ſo Jeſus Křyſtus je w czele pschiſtla, tón njeje wot Boha (1. Jana 4, 3)“. Želi ſo potajkim ſchtó ſkono wyrzke

wuſhle w ſeſužu pschitowjeda, ale niz ponižneho, poſorneho Jeſuža, kotrehož živjenje, ſakfež je tu na ſemi bylo, nam naſche ſchtyri ſezenja wopisaja, tón njeje wot Boha. Ale tež, hdyž wudawa, ſo Jeſužowe živjenje a ſtukowanje, ſakfež je wopravdze bylo, pschitowjeda, tola paſ ſchelake ryžy ſ jeho wobraſa, kaž jón naſche ſezenja ryžuju, jaſo wumyſlene a njewěrne wuſhmořne, abo jeho ſłowa hinok wuſožuje abo jako wěry njehodne ſaczižnje, tón njeje wot Boha.

Ale hiſcheže druſu měru nam žwiaty Jan do ruki položi: „Schtóż naž, tych jaſpoſchtolow, njeſkyči, tón njeje wot Boha (4, 6); na tym pômajem ducha prawdy a ducha bluda.“ Tež dženžniſchy džení mnosy na jaſpoſchtolow poſkuchacž nochzedža, dofelž, kaž wudawaja, ſo jenicžy Křyſtuža ſameho džerža; chzedža naž naręcęcž, ſo ſu jaſpoſchtoljo do žwojich ſpižow tež wſchelakore myſle žwojeho ménjenja abo ménjenja tehdyſchich čažow pſhijeli. Ale njeje dha tón ſenjes ſamt tych jaſpoſchtolow wuſtvoliſ, ſo bychu wo nim žwědcžili? Nicžo wo nim njewěmy, ſhiba ſchtóż ſu jaſpoſchtoljo wobžwědcžili; tež w ſtrjoch ſezenjach maný jenož jich žwědcženje. A Jeſuž je jím žwojeho ducha ſlubil, kotrež jich na wſchitko dopomni, ſchtóż je jím praſil, a jich wſchitko nauucži, ſo jeho wumyžerſki kufk doſpolnje ſroſymja. Jenož woni maju prawo nam tu měru do ruki dacež, po kotrež maný duchow pruhowacž, hač ſu wot Boha. Taſke jaſpoſchtol Jan naž powieža. Cžinu po nim!

M. w Hr.

Džen zprkwiſow.

W žwojim ſjawnym ſłowie wupraji ſo „Džen zprkwiſow“ dale taſle: „Radžiju na ſaſowuſtrowjenje widžimiſ tež w tñi, ſo ſo w tñazach žwojbow, — woſebje tež noſcheho ſa ſyly iud tok wažneho žvěnjeho ſtaſva, — kotrež ſu psches njebožowne ſkončenje nam ſanujowanje woſny a jeje ſežežwki do najwjetſcheje muſy ſapadle, poſkuſuje teſko ſezerpliwoſce a wutrajnoſce w ſrudžbje, teſko rjekowſtwa w trādanju a wutratwanju, a ſo pschi wſchěm woſhudnjenjoni ſcheroſe woſchtu ſuda pomhaja we woſorniwej luboſći tu taſ jara wſchelakori njeupraſomnu muſu pschewinycž a to psches wſchelakore ſkutowanje ſchſeſtjanſkeje žmiloſće, kotrež njeſladajo na parſchomu taſ woſchernje kaž ſenje předy ſkutkuje. Woſoje drje hotle potom ſylo doruſumiſh, hdyž najhlubitu ſu ſchieržinu pytaſh w podaczu do Božej wole a w dowérje ſo Bohu. Ale wſchaf, taſ wilka je tola poſtjo tomule ſicžba tych, kotsiž nježivajo na hlođ a muſu, ſhubjeſtvo a khorocſ a bjes wſcheho dobreho ſaſeža a ſobiželenja ſamakaſi ſpodbahnje na chyjatorſci, wožralſtvi, njeſpočzitwoſci a roſwjeſelenjach najnižſcheje družiny, abo ſu ſ poſtjekom psches to, ſo njehanibziwe ſanjechaja pschiſtojuoſce a dobre počzinki.

Mnoho njeſcheczijanſkeho ſo tež hewaſ w ſjawnym žiwiſe njeplaeži ſeſuža. Eſnadne pytnjeſch to něſchtto wot toho ſmyſlenja a wot toho ducha, kotrež w ſobuežlowjelu widži Božje džecžo a bratra. Ludzi ſazpitwacž, to maja jich wjele ſa něſchtto woſebne, ſo hordžiž ſe žwojim ſtaſvom (Klaſſenhochmut), ſa pschiſkluſhnoſć ſchecžiwo žwojemu ſtaſvej, wutrjebacž woſtejnoſce, nježivajo na ſtrwjo a bědu druhich, ſa woſhedeni wuſhiknoſć (Geschäftſtücktigkeiſt), ſebiežnoſć, kotrež jenož na to žwoje džima, ſa něchtio, ſchtóż ſo ſamo wot ſo roſumi. Pohubjeniſchenje ſmutskowneho ſmyſlenja a roſhorjenioſć jeneho pschiſtvo druheniu. Haſle to, hač ſo ſmutskownje něſchtto hodený abo niz, dželi tu čažnje a bôle hiſcheže tam wěcznje!

So to taſ pobrachuje ryžy křeſtjanſki duch a bratrówſte ſmyſlerſte, to je ſ tomu dowjedlo, ſo je naſche ſylo hospodařſte živjenje taſ jara ſajedoježene a ſo bu njeſcheczelſtvo a njeſchec-

jednošč sozialneho živjenja abo shromadneho živjenja (soziale Gegenseite) tať jera wótra; to je wulki strach ja našch zyly psichod a ja našche zyly shromadne živjenje.

Je wěste, so hošpodařské sarijadowanja tež po ſwojich wozebitých ſekonjach wutwiraju, a nježmě ſo tež psichez, ſo maja wojowanja wo wutwirjenje a wutwicze ſwoje prawo. Tola tón duch to je, ſotrymž tute wojowanja wjedu! Kunje našhonjenja požledních lět počaža nam, ſo ſu wſchē poſpyt, hošpodařské živjenje wutwicze jenož na ſozialnych žadanjach a ſazadach, podarmo a ſměrowanju njeſluža. Psichicína teho njeje potajna. Wopravdže ſozialne ſmyžlenje wukhadža ſi kſcheczijanſteje wěry, ſi kotrež je psichesjene psichewedezenje psichizkuſhnoſež brotromſtrva a woporniweho ſluženja, ſaczuče, ſo moſch ſamolivjenje p'ched Bohem a ſioncžne tón najwyšchi ſamér, kotrež móžech měcz: Bože kraleſtvo. Jenož na ſakladze kſcheczijanstwa maja ſozialne žadanja praveho ſmyžka a je jich dopjelinenje móžne. Njech ſebi tež tute dopjelinenje ſoda wěsy hrošpodařski porad, tutón porjad móže pak jenož potom ſozialnu pravdoſez psichimjeſez, hdyž na hojenje džitva, ſo je členské do wjese wjazy minojth hacž něſejka hewat něchtó hódná wěz.

(Počræz.)

Zyrkej a ſtat.

— Ssnadž je nojdšeje trało, ſo tu porjednje pod tuthym napižnom roſprawjujenym: „Zyrkej a ſtat.“ Jednaja to tukhwili we tym, hacž ſo ſtat a zyrkej dželitej a hacž ſo ſnadž hižom f 1. haprleji 1925 nowa wuſtawa ſaſkeje krajneje zyrkwiye w tutej ſawjedže. ſsu to roſkudne a wulzy wažne jednanja. Schtož psichnejſtu, budže roſkudžaze ſa psichichod zyrkwiye kaž wožadew. Žawjedželi ſo nowa wuſtawa, doſtanje tež ſuziza nowe zyrkwiye ſarijadowanje. Konſistorialna wychnoſež psichi woſrjeſnym hejtmanſtrve ſo ſběhnje a jeje wulki zyrkwinu woſrjeſ roſdželi ſo do ſuperintendenturow. Hacž njes tuthym budže tež ſerbſta, do kotrež ſu wſchē ſerbſko-němiske wožady ſjednocžene, njeje hiſcheze wutčinjenia wěz. Wotvížuje to pschede wſchěm tež wot ſſerbiow ſamych, hacž ſebi wažiež a ſchitacž wjedža ſwoje prawa abo hacž niz. Prjedy hacž ſo wuſtawa ſawjedže, psichindže to tež tu roſkudženje. To móže tuž bóry ſyč! Tuž je na tym, ſo ſo ſſerbia psichihotuja, ſo bychú potom tež ſa ſwoju wěz ſtali!

„Zyrkej a ſtat“. Hacž njebudže potom wjazy trjeba, po tuthym napižnom ſchto pižacž, ſchtó méh prajiež. Tukhwili ſo nam to hiſcheze tak njeſda, ſo to ſ 1. haprleji 1925 wſchō po ſwojim dobrým puežu!

— Njes Lipčanskej zyrkwijskej nowini a ſopjenom „Der deutsche Staat“, ſi kotreymž němizy ludewzojo wojuja, bě roſkadžowanje naſtača židovſkeho praschenja dla. Židovſke praschenje abo praschenje Židow roſvila ſo bôle a bôle, wožebje psiches nadběhi ludowzow psichecživo Židam a wchemu, ſchtož židovſke abo někak wot Židow ſem psichihadža; ſtarý ſaſení njeje wot teho wuwoſathy. So bychmuj wo tuthych praschenjach f pravemu kſcheczijanskemu ſtejnſhczu plchischi, wuhotowa ſafſke hlowne miſkivni ſtewartwo jnedowne wožebite ſendzenje, na kotreymž ſo wobdzelnizy jenož ſi tuthym židowſkim praschenjemi ſaběrachu, ſo ſložujo po ſchthri pschednoschfach, kotrež ſo tam poſtežichu. Tak rěčeſe ſararé Spranger wo: „Pawol a židowſki lud“, ſararé i Hartling wo: „Nabožnoſež Raſiſchi Židow“, ſararé Kircher wo: „Něſchte ſi nabožnoſeze moderneho Židowſtwa“, a ſararé Schaeffer wo: „Židovſke praschenje a my“. Tute pschednoschki ſo tež wosjewja. Daljsche podobne jednanja, kotrež ſu wulzy wažne ſa ſud a ſa zyrkej, ſo psichihotuja.

Sa ſwětnu ſchulu w Hagenu ſamolivichu ſo psched 2 lětomaj wuczerjo a wuczerki. Naſhonjenja, kotrež ſu tam naſhonili, ſu

tajke byſe, ſo ſu pižmo ſapodali ſ proſtwu, ſo bychú jich ſ tuteje ſchule wotwokali a do konfessionelnych ſchulow, do ſchulow ſ nabožinu, psichezadžili. W poſzedzenju měſcežanskeho ſastupjerſtwa buſchtaj dwaj liſtaj psichezitanaj, wot na ſpomnjenej ſchuli wučazých pižanaj; mjes tutym bě tež wuczerka, kotrež je ſ dobov ſobu w ſozialdemokratſkej partaji měſcežanskeho ſastupjerſtwa. Ŝeneho ſ tuteju liſtow bu na psichiflad tole psichezitane: „Hdyž ſynt ſebi tež tehdy myžlila, ſo budu ſe ſwojim ſtutkovanjom na ſchuli bjes werywujnacža poſtup ſpěchowacž, ſynt bóry ſpōſnač dýrbjala, ſo mój ideal wo tutej ſchuli napſchecživo ſtejſeſhe idealej, kotrež mějachu ſtarſchi wo tutej ſchuli, a to tak kaž woheň wadže. Mjes tym, ſo je ſa miſe ſobu to naſwazniſche, ſo na tutej ſchuli ſnježliwoſež a hromadnoſež (Gemeinschaft) wukublamy, žada ſebi wulki džel ſtarſchich, ſo džeeži ſa hídú a wojowanje jeneje woschty psichezivo druhej wocžehnjeny.“ — Ta tamna wuczerka piſcho mjes druhim: „Wjetſchi džel ſtarſchich ſebi piſheje, ſo by ſchula byla ſtronſka politiſka a atheiſtiſka (bjesbóžna t. r. psichezivo Bohu ſložena) proletariſka ſchula, kotrež wuczi wojowanje a to to naſraži uolniſche, jencje woschty psichezivo druhej (Klaſſenkampf).“ — Tu ſjewja ſo jaſnje wotpoſlad, ſi kotreymž ſu ſa ſwětnu ſchulu a psichezivo nabožnej ſchuli wojovali po zylym ſraju a hiſcheze wujuja.

Schtó ma na tým wina?

Skorži ſo nětko jara na hubjene ſrudne wobſtejnnoſež w luđu a ſraju. Winija piſhi tym tež zyrkej a kſcheczijanstwo. A mjes kſcheczijanami a we wožadach je tež hubjenych, njeſpoſojazých wobſtejnnoſežov dojež! Dwěluja tehodla na možy zyrkwiye, abo ſlepje na možy predovalanja a Božeho ſlowa do zyla.

Poſtaſtajmy ras a roſnýbzlny ſebi tole wſcho. Jene je pschedy wſchém wina na tým, wina, ſo ſtutkovanje zyrkwiye a Božeho ſlowa podarmo, kaž ſo ſda, a ſo jažo tehodla tak ſrudno we wožadnym ſtutku a w ſtutku ſudu! Jene! A tole jene je tu, ſo ſo ujemodla, wjazy dojež njemodla, wjazy dobroproſchenje nječinjo!

Praj, ſy tu bjes winy? Wopravdže zyly bjes winy?

Modlitvh ty ſo wopravdže w duchu a ſe ſtutkom druhu proſtwu ſenjeſeweje modlitwy: „Pſchindž f nam Twoje kraleſtvo?“ To rěta ſjednocžij ty ſe ſwojimi ſlowami tež hnydom ſtutk a činisch, kelfož móžno, ſo by ſo nětk tež tuta proſtwa doježniwa, dopjelnila pola tebje, w twojim domje, w twojej wožadže?

A f tomu dalsche praschenje: Činisch ty dobroproſchenje, dobroproſchenje ſa wſchěch w twojim domje, ſa twoju wožadu? A činisch ty dobroprſchenje ſa twojeho duchowiteho, ſo by jeho ſlowo a jeho dželo bylo ſe žohnovanjom ſa tebje a twoju wožadu?

Jenoz tutej praschenzy psichi wſchěch tych prjedy naſpomnjenych ſkóržbach! Mi ſo ſda, ſo ſu to wſchitke te ſkóržby lute wobſkóržby psichezivo nam! My ſynt ſkomadžili, hręſchili, ſchkoždžili! My ſynt ſamí na tym wina, ſo to tak nětk! Naſcha njeſwobſtajnoſež, lehniſoſež, litvoſež, njeſtéra, abo ſchtož hewat, ſo nětkle kloſta!

Tuž njech je nam tuto kloſtanje pohoń ſe poſeſchenju! A hdyž w tuthym ſo poſeſchimy, poſeſchimy ſamych ſo a wjese!

Modlitwa je móž, hobrka móž, džitvna móž! Jenoz dýrbischi ju trjebacž wjedzecž w duchu a wopravdže! A trjebacž ju dýrbischi — hewat njeſjy kſcheczijan, kſcheczijanka! Ale trjebacž ju dýrbischi pravje!

Tuž dži ſe Jeſuſej Khrystuſzej, wulki ſ nowoh' a budž modler, modlerka!

Khutni bibliju pscheptyowarjo.

Nach „Evangelischer Landespreszverband“ w Drježđanach, Ferdinandstraße 19, na koyrž žnij tu huſčiščo hižo pokasali, je lětaš ſhotowit pscheziwo tutej ſekež, kotrež kaž w Sakskej tač w Pruskej, kaž mjes Němčami tač njes Sserbami nětko ludžom hlovičku a myſlicžki muči a wutrobu a duchu na wopaežne pucze wodži wožebje ſe ſƿojim wudawanjom, ſo milliony nětke ſe živých člowjekom nihdy njewumru. Tule wěftosz njedawa jimi ani nani, njedawo nikomu biblija, a tuž tež Bóh Knjes niz a Jeſus Khryſtus niz. My ſamy wostajeni w njewěftosz a to tohodla, ſo býchu člowjekojo we wſchech lětdežatſach a lětſtofach, haj w ſóždym wokomiku hotowi byli na poſklednje živjenja.

Tela my nochzeny dženža tu niežo wo nich pižacé, — to ſtanje ſo druh rass psches f. f. Rěſbarka, — chzem yenož noſpominjeny lětaš tu woſjewicž, koyrž zyle ſ Krótko drje tola pak mučiknje dživa na najvažniſche dypki — (pschirunaj „Pomhaj Bóh“ ežisko 24., str. 96) —:

„Ernste Bibelforſcher? — Millioňen jetzt lebender Menſchen werden niemals sterben! Der göttliche Plan der Zeitalter!

Tak čitaſch to w plakatach abo wuvelſchenkach a lětaſch teje „Internationale Vereinigung Ernster Bibelforſcher“, kaž ſo mjenuju. Njewabi eže to, hdyž ezi to, ſawodžet najblížſcheho pschichoda piched wocžomaj wotwodžea? A to ſu ezi to f tomu tola ludžo, kotsiž ſu ſ nashej wěru po ſdaczu zyle psches jene, koyrž pižma maja napižma kaž „Kann man mit den Toten reden?“, „Schriftstudien“, „Dein Königreich kommt“, „Die Bibelforſcher“, „Die Volksflanze“, „Die Harfe Gottes“. Njeſlimeži ezi to tak, jako býchu to ſmužieži člowjekojo byli, kotsiž ſe ſƿojej wěru nětk ſlonečnje tež na ſtarne p'čhindu? Njedyrbí to ſóždym, kiz ſƿoju bibliju ſnaje, ſo nich býž a jich pižma ſu poſvacé?

Khutnemu kſchečežjanę woni niežo njepſchinježu! Čitaſchli jich knihe a klyſchischi ſich pſchednoschki, ſda ſo ezi wopredka, ſo to wſcho ſ nashej kſchečežjanſkej wěru pschesjene, tola bóry ſo tam to ſačnijataſch kaž w njewidomnej žyci.

Woni wudawaju, ſo ſu ſ bibliju zyle na wěſte wobliežili lěto a džen žwěta kónza, a ſo ſu ſapocžatſ wulkeje wójny prawje dopředka prajili, woni pak ſamjelcža, ſo ſu we ſtwojich woblieženjach tež wjazý króž zyle wopak wuliežili, tak na pſchiffad jako něhdyn wuliežihu, ſo ma žwěta kónz pſchinjež kónz lěta 1914, a ſo to w jich předawſchich pižmach nihdže niežo wo wudvrijenju wulkeje wójny njesteji. Tajše hraſtanje ſi ſiczbami njeje po bibliji. Njeje dže Jeſus Khryſtus ſam prajil, ſo my čaž a hodži mu jeho ſažopſchinjenja njewěmy, ſo pſchinidže kaž paduch w nožy?!

Woni podawaju ezi to wěſtu wobnijesowanu wuežbu (festgelegtes Lehrſystem).

Tak kaž amerikanski předař Ruſsel, abo kaž jich nětkle ſkutkovazý rychtař Rutherford bibliju wukladuje, tak dyrbiſch to wſcho po ſłowie wſacž, žaneho druheho měnjenja njeje ezi dowolené, runje tak, kaž tež bamſch žaneho druheho wukladowanja njedowoli. Tich wukladowanja biblije ſu pak po ſłowie, pak psches wobraty, pak psches ſnamjenja (ſymboliſch), zyle kaž ſo jim to runje hodži. Je to pytanje w bibliji? A njeje tak, ſo pižmit mori, ſo pak duch ežini živých?

Na wſchém poſkledku ſchežuwaju tež pscheziwo zyktvi a jeje ſastojnikam, koyrž jebarjow mjenuju. My pſchidamih poniznje, ſo ſu wſchě člowiſſe ſkutki a napravu njedopolne, a njeczinim tu ſ zyktviu žaneho wutwacza. Hdyž pak woni praja, ſo

vo zyktvi niežo w bibliji njesteji, wotmoſtimy: wo jich profimazijach a reſoluzijach tam zyle wěſze niežo njesteji. Zykej může ſo ſložicž na dopokaſy ducha a možy, může pokasacé na wſho to ſkutkovanie luboſeže w potajnym, kotrež ſu dokonjeli tyžazý fararjow, diakonifow, wothladarjow, mlodži a starci pomharjo ſo ſhadow. A my ſo „Khutných bibliju pscheptyowarjow“ praſicham: „My mamy wuſtarw ſa brachnyh a hubjenyh a ſorhownje a wuſtarw a domy ſa džeeži a těžje a druhe domy, my mamy wužadne ſotři a pomozníkow a džeežitemiſchenja, ſhto maže to Wy pořno tomu wſchemu?

My ſpoſnajemy, ſo je w tym, kaž ſo tuta ſekta „Khutných bibliju pscheptyowarjow“ ſia, wchelafore, ſhtož je pscheziwo bibliji, hač runje ſo njepřeſtwazý na měſtna biblije povoſaſja. Je to ežiſta dobra wola, ſkutkovacé ſa Bože králeſtwo? Abo ſkutkuja tu to ſte, njejednotu ſbudžowaze možy? Njedyrbí my ſo to Božeho ſłowa džeržeež, kotrež praji: „Sptyaježe tych duchow a to dobre džeržeež?“ Dyrbiny my ſo to wot tajſkich-ſe člowjekov wo ſmyžku biblije roſvucžowacé dač, kotsiž ſu, kaž to derje wužimy, pscheziwo njej.

Khutni bibliju pscheptyowarſ ſu ſtrach, njeh maja tež hiſch-e rjeſiſche mjenou, abo ſu ſtrach runje psches tutto mjenou!

Tich pižma a knižki poſnajesch na tym, ſo ſu wudate wot „Wachturm, Bibel- und Traktatgeſellschaft, Barmen, Unterdörnerstraße 76, — Magdeburg, Leipzigerstraße 11, — Zürich, Uferstraße 19, — Bern, Almendstraße 36. — Kedžbiu tež, ſo tu wukrajne možy ſobuſkutluja!

Tich čažopij rěka: „Das Goldene Zeitalter“.

„Chzeſchli ty w ſƿojej bibliji pytač a ſo wohonjowacé, eži ſo ſe wichej pilnoſežu; budž džafowym tomu, kotrehož dželo je eži ſmóžnilo, ſo móžesch Bože ſłowo w maczeſnej rěči ežitacé a klyſchecž, dr. Martinej Lutherej! Trjebaſchli wukladowanja, daj ſebi dač dobre tuſrajne wukladowanje (Stuttgarter Jubiläumſbibel, Auſerbacher Bibeluntſchrifbung, Erſtäringen Einzelner Bücher) a džerž ſo krucé ſ twojej zyktvi, kotrež je tebje do Božeho ſłowa dovedla, kotrež tebje psches ſłowo a ſakrament požyluſia a pschi Jeſuži Khryſtuž, načim jenicekim Knjeſu a wjednitu, ſdžerži w prawej, jenajkej wěrje!“

Wſchelke ſ blifka a ſ dalofa.

Sserbſz̄y evangeliſz̄y duchowni ſhromadža ſo jutſje, 7. julijsa, jažo w Sserbſkim domje ſ daljchemu dželu, a to 3/410 hodž. Š. farar Mjeriwa pſchednoschuje. Nadžijomuſe je wſchém móžno, ſo wobdželicž.

S Hodžija. Dokelž njebe ſo nichtón na druhe ſařiſte měſtne w Hodžiju ſamolvíl, kotrež je nětk hižo nimale zyle lěto wuprojdijene, je ſo ſkónečnje wobdžine ſaſtupjeſtvo na evangeliſko-lutherſke krajne konſistorſtvo ſ proſtrwu wobrocžilo, tute ſařiſte měſtne ſ knižom ſararjom Wehſerom w ſtezech wobdžicž. Konſistorſtvo je nětk tutu proſtrwu dopjelnito. Ž tym je wučiñjene, ſo kniž ſarar Wehſer nětk bóry do Hodžija pſchinidže. Bóh ſpožcz nowemu Hodžijskemu ſararjej ſƿoju hnadi, ſo by ſi bohatym žohnowanju w ſtwojim nowym ſaſtojnſtvoje ſkutkovat. Bohu ſi čeſečzi a Sserbam ſi wužitſtu!

Lijšwanje.

B. D. w M.-B. ſa 4. p. T. a ſa 5. p. Tr.

T. w B. ſa 6. p. T.

Samolvitý redaktor: ſarar W̄rga ež w Nožacžizach.